

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT

1 (24)

2018-03-08

Dnr: 551-4414-16
Anl.nr: 0480-091-109

Rösängs Lantbruk AB
Rösäng
611 90 Ålberga

Kungörelsedelgivning

Tillstånd enligt miljöbalken till produktion av slaktkyckling på fastigheten Rösäng 3:1, Nyköpings kommun

*Kod enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 1.10
3 bilagor*

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken, Rösängs Lantbruk AB (bolaget), med organisationsnummer 556318–9165, tillstånd till utökad produktion av slaktkyckling på fastigheten Rösäng 3:1, Nyköpings kommun.

Tillståndet gäller för anläggning för produktion av slaktkyckling med totalt 360 000 platser i befintligt samt nyuppfört stall.

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. miljöbalken den i ärendet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

Allmänt villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden/bolaget har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Ammoniak och lukt

2. Ströbäddarna ska hållas torra. Golven ska ha värmeisolering och golvvärme samt ska värmas upp innan strömaterial läggs ut. Vattenniappar i stallet ska vara utformade så att risken minimeras för att spillvatten når golvet och gödselbäddarna.
3. Ventilationen från stallar ska bl.a. med hänsyn till luftströmmar och placering av utblås utformas så att risken för luktstörningar minimeras vid närliggande bostadsfastigheter samt så att avgången av ammoniak minimeras. Om olägenheter i form av lukt från stallarnas ventilation uppstår vid närliggande

bostadsfastigheter, ska bolaget i samråd med tillsynsmyndigheten vidta de skyddsåtgärder som behövs för att begränsa olägenheterna (delegation).

4. Fodret ska innehålla fytas och fasutfodring ska tillämpas för att minimera fosfor- och kväveinnehåll i gödseln.

Hantering av stallgödsel och lagring

5. Stallgödsel i stallar ska lagras torrt och ventilerat och skyddas mot uppfuktning.
6. Hantering av stallgödsel ska ske på ett sådant sätt att läckage och spill till mark och vatten förebyggs och begränsas samt så att olägenheter inte uppkommer för närboende. Om spill ändå uppstår ska det tas om hand snarast (delegation).
7. Stallgödsel som lagras utanför stallarna ska förvaras på tät platta under tak eller täckning med motsvarande nederbördsskydd som minskar risken för uppfuktning. Den nya gödselplattan ska vara uppförd innan kycklingar sätts in i de nya stallarna.
8. Skriftliga avtal ska upprättas för den gödsel som levereras till mottagare. Avtalen ska redovisas till tillsynsmyndigheten innan stallarna tas i drift samt vid ändringar av avtalen.
9. Samtliga transporter av gödsel ska dokumenteras med avseende på datum för leverans samt mottagare samt redovisas i den årliga miljörapporten.
10. Gödsel ska analyseras minst en gång per år så att representativa prover erhålls. Analysen ska minst omfatta total-N, NH₃-N, P, K och torrsubstans). Mottagare av gödsel ska informeras om innehållet av växtnäring senast vid leverans.

Tvättvatten

11. Tvättvatten från stallbyggnaderna ska ledas till tät behållare som har tillräcklig volym i förhållande till möjligheterna att avyttra tvättvattnet. Skriftliga avtal ska upprättas för det tvättvatten som levereras till mottagare. Avtalen ska redovisas till tillsynsmyndigheten innan stallarna tas i drift samt vid ändringar av avtalen.

Utsläpp till vatten

12. Dagvatten ska avledas, fördröjas och eventuellt renas på sätt som godkänns av tillsynsmyndigheten (delegation).

Hantering av kemiska produkter och avfall

13. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och på sådant sätt att förorening av mark, vatten och luft inte riskeras. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras skyddat från nederbörd.

Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallat område som är ogenomsläppligt mot det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym och minst 10 procent av övrig lagrad volym. Hantering ska ske så att spill och läckage till omgivningen förebyggs och begränsas.

Förbränning av kadaver

14. Förbränning av kadaver i biobränslepanna får ske endast efter godkännande av Jordbruksverket och på det sätt samt med den kontroll som därigenom anges.

Fastbränslepanna

15. Utsläppet av stoft från ny fastbränsleeldad fastbränslepanna får som medelvärde av två mätningar inte överstiga 200 mg/m³ normaltorr gas vid 6 % syrehalt.

Kontroll av stofthalten i rökgaser från fastbränsleeldad panna ska göras minst vart 3:e år. Vid varje kontrolltillfälle ska minst två mätningar genomföras. Mätning ska dock alltid göras vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade stofthalter eller om det framkommit befogade klagomål på utsläpp till luft från pannan. Mätningar ska redovisas till tillsynsmyndigheten.

16. Förvaring av aska ska ske på tätt underlag för att förhindra läckage till omgivningen så att damning förhindras.
17. Kvittblivning eller spridning av askan ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten (delegation).

Buller

18. Buller från verksamheten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån vid bostäder utomhus inte överstiger följande värden:
50 dBA vardagar måndag-fredag kl. 06 – 18
40 dBA kl. 22 – 06
45 dBA övrig tid

Maximala ljudnivåer (L_{Fmax}) som överstiger 55 dBA får nattetid kl. 22-06 endast förekomma vid enstaka tillfällen.

Om buller karakteriseras av ofta återkommande impulser eller innehåller ljud med tydligt hörbara tonkomponenter ska värdena sänkas med 5 dBA.

Kontroll ska ske så snart som möjligt efter att förändringar har genomförts i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade ljudnivåer eller efter begäran från tillsynsmyndigheten. Bullervärden ska kontrolleras genom immisionsmätning eller genom närfältsmätning och beräkning. Den ekvivalenta ljudnivån ska mätas under de tidsperioder verksamheten pågår och bestämmas för de tidsperioder som anges ovan.

Transporter

19. Bolaget ska verka för att transporter till och från anläggningen sker med utrustning, på vägar och under tider så att störningar för boende längs transportvägarna i form av buller, lukt och damning i möjligaste mån undviks (delegation).

Energiushållning

20. Vid utbyte och nyinstallation ska så energieffektiv utrustning installeras som möjligt. Energiaspekten ska beaktas vid val av uppvärmningssystem för lokaler, pumpar, fläktar och annan utrustning (delegation).

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

Delegationer

- de närmare föreskrifter som kan behövas för att minimera risken för att luktstörningar till omgivningen kan uppstå från stallarnas ventilation (villkor 3)
- de närmare föreskrifter som kan behövas för att minska spill och olägenheter vid hanteringen av stallgödsel (villkor 6)
- de närmare föreskrifter som kan behövas för att minska risken för att miljö kvalitetsnormer för ytvatten påverkas genom utsläpp av dagvatten (villkor 12)
- de närmare föreskrifter som kan behövas för att begränsa de eventuella olägenheter i form av buller, lukt och damning som kan uppstå från transporter till och från anläggningen (villkor 19)
- de närmare föreskrifter som kan behövas för att tillse att så energieffektiv utrustning installeras vid utbyte och nyinstallation av utrustning vid anläggningen (villkor 20).

Igångsättningstid

Miljöprövningsdelegationen avslår bolagets yrkande om att tiden för utbyggnad och utökning av driften ska gälla tills vidare. Den utökade verksamheten ska ha satts igång senast 5 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet. Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten satts igång.

Verkställighet

Miljöprövningsdelegationen bifaller företagets yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Återkallelse av tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen återkallar med stöd av 24 kap. 3 § första stycket 6 § miljöbalken det av Miljöprövningsdelegationen i Södermanlands län meddelat tillstånd till verksamheten den 12 maj 2011, (dnr: 551-1199-10), beslut om ändring av villkor den 31 oktober 2013, (dnr:551-4659-13) samt beslut om ändringstillstånd den 16 mars 2015 (dnr:551-6585-14, båda två sistnämnda meddelade av Miljöprövningsdelegationen i Uppsala län.

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen beslutar att statusrapport enligt 1 kap. 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen (2013:250) inte krävs för verksamheten.

Kungörelsedelgivning

Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar och i ortstidningen Södermanlands Nyheter. Kungörelsedelgivningen sker enligt reglerna i 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund och tidigare tillståndsbeslut

Verksamheten beviljades den 12 maj 2011, dnr: 551-1199-2010, tillstånd till att på fastigheten Rösäng 3:1 bedriva verksamhet med produktion av 230 000 platser av fjäderfä samt att hålla 400 får. Senare har bl.a. beslut om ändring av villkor i det ursprungliga tillståndet samt ändringstillstånd meddelats. Efter överklagande av det senare beslutet ändrades villkor 4 i Dom av Mark- och miljödomstolen meddelad den 16 mars 2015, dnr: 551-6585-14. Bolaget har nu inkommit med ansökan om att utöka befintlig produktion av slaktkyckling från 230 000 platser till 360 000 platser.

Samråd

Samråd har genomförts med Länsstyrelsen i Södermanlands län och miljöförvaltningen i Nyköpings kommun den 17 mars 2016. Länsstyrelsen beslutade den 10 maj 2016 att den utökade verksamheten inte ska antas medför betydande miljöpåverkan. Samråd har skett per telefon med fyra närboende som både är per permanent samt fritidsboende.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 24 juni 2016. Efter kompletteringar kungjordes ansökan i Södermanlands Nyheter och har remitterats till Miljönämnden i Nyköpings kommun som lämnat yttrande. Bolaget har fått tillfälle att bemöta yttrandet. Då bolaget i sitt bemötande av remissmyndigheternas yttranden gjorde en rättelse av den nya gödselplattans lokalisering gavs remissmyndigheterna möjlighet att yttra sig över valet av lokalisering samt om samråd skett om denna plats. Yttranden inkom från Länsstyrelsen och miljönämnden.

Ansökan med yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Bolaget ansöker om en utökning av befintlig produktion av slaktkyckling från 230 000 till 360 000 platser. Utökningen planeras ske i befintligt stall samt i ett nytt stall med en yta av 145 000 m² som ska uppföras.

Yrkanden

Bolaget ansöker om s.k. deldom dvs. att tiden för utökning av driften ska gälla tillsvidare även i det fall hela omfattningen av den ansökta verksamheten inte skulle startas upp omedelbart. Bolaget ansöker även om att tillståndet får tas i anspråk innan beslutet vunnit laga kraft, s.k. verkställighetsförordnande.

Åtaganden

Bolaget åtar sig att uppföra lagringsutrymmen som är tillräckligt stora för att uppfylla kravet på 10 månaders lagringskapacitet, men att det mått på plattan som angivits i ansökan inte är exakt. Bolaget har i samband med bemötande av yttrande från tillsynsmyndigheten angivit en ny plats för plattans lokalisering.

Förslag till villkor

Bolaget föreslår följande villkor för verksamheten.

Stallgödsel

- Hantering och lagring av stallgödsel ska ske på sådant sätt att läckage och spill samt olägenheter för närboende begränsas.
- Tvättvatten från stallbyggnaderna ska ledas till tät behållare som kan lagra mängden under 6 månader.

Buller

Buller från verksamheten ska utomhus vid bostäder begränsas till

Dagtid måndag – fredag	kl. 07-18	50 dB(A)
Nattetid	kl. 22-07	40 dB(A)
Övrig tid		45 dB(A)

Kemikalier och avfall

- Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras så att inget läckage kan ske till omgivande mark och vatten.

Skyddsåtgärder i gällande tillstånd

- Lagringskapacitet för stallgödsel på 10 månader.
- Gödsellager på tät platta och under tät täckning som hindrar uppfuktning och gödselvatten.
- Olika försiktighetsåtgärder för spridning av stallgödsel.
- Begränsning av stoftutsläpp från befintlig panna.
- Välja energieffektiv utrustning vid nyinstallation och redovisa detta i miljörapporten.
- Förvara kemiska produkter och avfall säkert, flytande form inom invallningar. (största kärlets hela volym plus 10 % av övriga). Hindra obehöriga tillträde.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Befintlig och planerad utökning av verksamheten

Bolaget bedriver idag slaktkycklingproduktion med 230 000 platser på fastigheten Rösäng 3:1 samt växtodling. Bolaget avser att utöka slaktkycklingproduktionen till 360 000 platser och i samband med detta överföra växtodlingen till ett annat bolag. Ansökan innebär en utökning av antalet djurenheter (de) från 1150 till 1800. I gällande tillstånd finns även tillstånd för att hålla 400 får men då någon sådan produktion inte kommer att bedrivas i framtiden behöver denna inte omfattas av det nya tillståndet.

Utökningen av verksamheten kommer dels att bedrivas inom utökade lokaler inom befintliga byggnader (1000 m²), dels i ett nyuppfört stall med en yta av 3000 m². Total lokalyta inklusive utökad verksamhet kommer att uppgå till 15 000 m². Antal uppfödningssomgångar uppges bli ca 8 per år beräknat utifrån 36 kg/m² och en lägsta slaktvikt på 1500 gram. Driften bedrivs som lösgående kycklingar inomhus på ströbädd. Befintliga byggnader består idag av tre slaktkycklingsstallar, foderkök, gödselhus/maskinhall.

Drifttid

Verksamheten beräknas pågå dygnet runt avseende de automatiska system som finns för utfodring och ventilation.

Lokalisering

Rösängs Lantbruk är beläget ca 1 km sydväst om Ålberga samhälle där även närmaste belägna bostadsområde befinner sig. Avståndet till Katrineholm och Valla, dit kycklingarna ska transporteras för slakt ligger ca 4 mil från anläggningen. Tre fastigheter med permanentboende ligger mellan 280 - 300 meter sydväst om anläggningen samt två fritidshus inom ett avstånd av ca 475 meter.

Fysiska planer

Området omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser men ingår i översiktsplan för Nyköpings kommun.

Bästa teknik

Den sökta verksamheten omfattas av BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris publicerade den 21 februari 2017 i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU. Nedan utgör en sammanställning av de olika åtgärder som kommer att genomföras för att uppfylla BAT-kraven.

BAT, marknaden	BAT, anläggning
God jordbrukarsed	
Fastställa och införa utbildningsprogram för personalen	Används, enligt Svensk Fågels branschriktlinjer
Dokumentera vatten- och energiförbrukningen, mängd djurfoder, mängd avfall och spridning av oorganiska gödselmedel och gödsel på fälten.	Dokumenteras i olika journaler
Upprätta en nödsituationsplan för att ta hand om oväntade utsläpp och incidenter.	Finns i egenkontrollprogrammet
Ha program för reparationer och underhåll av byggnader och utrustning, så att dessa hålls i användbart skick och att utrustningen hålls ren.	Finns
Planera verksamheten ordentligt såsom leverans av material och bortforsling av produkter och avfall	Goda rutiner finns
Planera spridningen av gödseln på mark på ett lämpligt sätt	Inte aktuellt. Ingen växtodling sker
Utfodring	
Matcha näringsinnehållet i fodret så exakt som möjligt till känt näringsbehov för de olika djurkategorierna.	Genom foderanalyser
Utnyttja foderoptimering efter näringsbehov och tillgängliga fodermedel mätt i smältbara näringsämnen (råprotein, fosfor). Analysera foderblandningar och justera blandningarnas innehåll.	Detta görs kontinuerligt genom foderanalyser
Använd syntetiska aminosyror för högre proteinkvalitet vid lägsta råproteininnehåll. Utnyttja fosforkällor med hög smältbarhet (oorganiska) och/eller tillsatser av fytasenzym för förbättrad smältbarhet av fosfater.	Fytas ingår i fodret
Framtida möjligheter: könssorterad uppfödning, bättre avelsmaterial, sänkt norm avseende f allt fosfor och proteingiva med bibehållen fodereffektivitet.	Ej aktuellt.
Luftutsläpp från stallar	
Generella åtgärder för att minska gasemissionen från gödselytor är: Minskade gödselbemängda ytor, gödsla ut ofta, hantera gödsellagret så att emissionen minimeras, kyla ytan där gödseln samlas och använda lätt rengöringsbara ytor för att minska rester av gödsel efter rengöring.	Utgödsling sker ca 8 ggr/år i samband med omgångsbyten
Kylning av gödsel i stallarna via kylslingor i gödselrännorna är effektivt för att hindra amoniakemission. Dyrt system och därför BAT endast i befintliga anläggningar.	Ej relevant i system med djupströbbäddar
Användning av vatten	
Tvätta stallar och utrustning med högtryckstvätt efter varje produktionsomgång. Balans mellan vattenkonsumtion och tillförseln till flytgödselbrunn för att spara på vatten.	Ja detta görs (ej flytgödsel)

BAT, marknaden	BAT, anläggning
Kalibrera dricksvattenanläggningen för att undvika spill.	Fri tillgång. Vattenmätare i varje stall
Föra protokoll över vattenkonsumtionen genom portionering av vattnet.	Protokoll finns men ingen prioritering sker
Söka efter och laga vattenläckor.	Detta görs
Användning av energi	
Använda naturlig ventilation i nya stallar där detta är möjligt. Anpassa byggnadens utformning så att ett bra Boxklimat (mikroklimat) skapas, med hänsyn tagen till förhärskande vindriktning för att öka luftflödet.	Ej möjligt, ventilationen är mycket viktig i slaktkycklingstallarna
I mekaniskt ventilerade stallar, använd effektivt styrsystem för att få en bra stalltemperatur året om och minimera luftströmmarna under vintern med bibehållen god luftkvalitet.	Moderna ventilationssystem används
I mekaniska ventilationssystem, undvika luftmotstånd genom återkommande kontroller och rengöring av luftkanaler och fläktar.	Detta görs
Installera lågenergilampor/lysrör.	Finns
Förvaring av gödsel	
Betongyta för lagring av fastgödsel med avrinning till flytgödsel/urinbrunn.	Lagringsutrymme finns
Ta hänsyn till avstånd och huvudsaklig vindriktning vid bygge av nya gödsel förvaringssystem, även för stukaplatser.	Lagringsutrymme finns. Tvättvattenbrunn finns., ytterligare en tillkommer. Ingen stuka läggs ut då ingen växtodling sker.
Betongbrunnar eller ståltankar som är stabila och klarar av mekaniska, värme eller kemiska påfrestningar.	Stabila tvättvattenbrunnar används
Tät botten och väggar som är motståndskraftiga mot korrosion.	Finns
Behållarna töms för inspektion och underhåll, helst årligen.	Detta görs
Dubbla ventiler/klaffar används på varje avloppsledning från brunnarna	Ej aktuellt.
Omrörning av flytgödseln görs endast vid tillfället för spridning av gödseln.	Ej aktuellt.
Ett stabilt lock, tak eller duk används över behållaren.	Ej aktuellt.
Ett flyttäcke används av hackad halm, naturligt svämtäcke, presenning, folie, torv, Leca-kulor eller frigolit.	Ej relevant
Gödsellagun, täcks med plasttäcke eller flyttäcke av hackad halm, Leca eller naturligt svämtäcke. Kan bli mycket kostsamt för stora laguner eller som har ovanliga former. Kan även vara tekniskt omöjligt att täcka.	Ej relevant

BAT, marknaden	BAT, anläggning
Förädling av gödseln på gården	
Näringsöverskott i markerna i omgivningen. Tillräckligt med mark att sprida flytfraktion med lägre näringsinnehåll i närheten samt fastare fraktion med mer näring längre bort. Mekanisk avskiljning (centrifug eller tryck) i slutna system för att minska ammoniakutsläpp.	Ej aktuellt ingen växtodling sker
Anläggning för anaerobisk biogasutvinning av gödseln. Marknad för grön energi och tillåtelse av lokala myndigheterna för att utvinna biogas tillsammans med andra organiska produkter samt sprida flytresterna.	Ej aktuellt
Spridningsteknik	
Tillämpning av utfodringsåtgärder	Foderprogram finns
Spridning av gödseln, olika teknik	Ej aktuellt

Miljökonsekvensbeskrivning

Lokaliseringsalternativ

Av karta i ansökan framgår att huvudalternativet (alternativ 1) för lokalisering av det nya stallet ligger strax söder om befintlig anläggning samt en alternativ plats (alternativ 2) norr om befintliga stallar. Huvudalternativets fördelar uppges främst vara enkel foderhantering, att befintlig värmeanläggning kan användas samt att avståndet till närboende är längre än i alternativ 2. Som nollalternativ anges att den utökade verksamheten inte kommer till stånd.

Lagring av gödsel

Gödsel lagras under uppfödningssperioden som ströbädd i stallarna. Ca 8 omgångar per år beräknas ge en total gödselproduktion på 5 000 m³ vilket innebär ett lagringsbehov på ca 4 300 m³. Bolaget åtar sig för att täcka behovet av lagringsutrymme genom att uppföra ytterligare en platta med en yta av ungefär 600 m² i samband med uppförandet av det nya kycklingstallet som avses rymma minst 1000 m³ gödsel. Plattan kommer att förses med de stödmurar som behövs för att möjliggöra att gödsel kan staplas på höjden samt för att förhindra avrinning. Oavsett den nya plattans yta åtar sig bolaget att uppfylla kravet på lagringskapacitet för gödsel. Bolaget har i sitt bemötande gjort en rättelse av gödselplattans placering i förhållande till vad som angetts i ansökan. Gödselplattan kommer att vara placerad ute i fält för att underlätta logistiken vid spridning, enligt röd markering på karta bifogad till bolagets bemötande.

Spridningsareal

Gödsel kommer att avyttras dels till Rösängs Lantbruk AB, dels till andra mottagare. När den avyttras till andra mottagare kommer avtal att skrivas med långa uppsägningstider för att undvika att med kort varsel stå utan mottagare för gödseln. Uppsägningstider på minst 6 månader kommer att eftersträvas. Kontrakt kan dock inte tecknas förrän bolaget har fått tillstånd att starta produktionen, varför det inte är

möjligt att redovisa ett skrivet kontrakt i detta skede. Behovet av spridningsareal beräknas uppgå till 933 ha utifrån en fosforgiva på 22 kg/år.

Hantering av tvättvatten

Tvättvatten avleds till en uppsamlingsbrunn på 600 m³ vilket med en årsproduktion på 960 m² tillgodoser en lagringskapacitet på 480 m³. Bolaget anger i komplettering av ansökan med hänvisning till Dom i Mark- och miljööverdomstolen M7743-15, att kravet på lagringskapacitet för tvättvatten inte är reglerat i föreskrifter och att ett lagringsbehov av 6 månader istället för de 10 månader som tidigare angivits i ansökan är tillräckligt. Bolaget avser därför inte att uppföra någon ny tvättvattenbrunn.

Kemikaliehantering samt statusrapport

Verksamheten utgör en IED-anläggning och omfattas av krav på statusrapport. Statusrapport krävs dock inte om risken för att verksamheten ska orsaka föroreningskada är liten. Eftersom växtodling kommer att bedrivas i ett annat bolag kommer kemikaliehantering i form av växtskyddsmedel, dieselolja, växellåsolja, verkstadsoljor m.m. inte att finnas i ansökt verksamhet. De kemikalier som hanteras inom verksamheten kommer att vara desinfektionsmedel, tvättmedel och rengöringsmedel.

Enligt Jordbruksverkets bedömning ska stallbyggnader och andra byggnader som har direkt koppling till djurhållningen ingå i det verksamhetsområde som ska ingå i statusrapporten. Eventuell växtodling ska inte ingå i detta område och därmed inte växtskyddsmedel eller mineralgödsel. Aktuella för en statusrapport blir därmed de kemikalier som används i stallbyggnader som desinficeringsmedel, eldningsolja samt diesel till maskiner. Bolaget anser att de planerade slaktkycklingstallarna inte bedöms kunna påverka mark eller grundvatten negativt utifrån påverkan på miljö och hälsa. I ansökan presenteras ett underlag framtaget enligt steg 1–3 enligt Naturvårdsverkets rapport 6688 år 2015.

Bland de miljö- och hälsofarliga ämnen som identifierats och som eventuellt skulle kunna orsaka föroreningskada är Bensyldimetyltridekylammoniumklorid samt n-Alkyldimetylbenzylammoniumklorid. Ämnena förekommer inte i Kemikalieinspektionens klassificering- och märkningsregister, PRIO-guiden eller begränsningsdatabasen. Riskfraserna är endast ”farligt vid förtäring” samt ”frätande”. De är biologiskt nedbrytbara och har inga kända nedbrytningsprodukter. Ämnena är ej bioackumulerande och mindre utsläpp kan ej påverka miljön.

Den allmänna risken för att föroreningskada ska uppstå är mycket liten då kemikalier förvaras invallat eller hålls i slutna system. Desinficeringsmedlet används inne i stallarna och rester av medlet spolats ut i tvättvattenbrunnarna där det blir mycket utspädd och biologisk nedbrytning kan ske. Detta sprids sedan på åkermark. Det finns ingen risk för ett koncentrerat utsläpp som kan ge föroreningskada på mark eller vatten. Utifrån redovisningen ovan yrkar bolaget på att undantas från kravet på statusrapport. Planerad verksamhet bedöms medföra mycket liten risk för föroreningskada inom området där verksamheten bedrivs, då i huvudsak biologiskt nedbrytbara råvaror och produkter i form av foder, gödsel och djur hanteras. De

kemikalier som används bedöms inte medföra risk för föroreningskada, hanteras i små mängder och på ett sätt som minimerar risken för förorening inom anläggningsområdet. Alla kemikalier hålls noggrant invallade.

Energiförsörjning

Behovet av elenergi beräknas öka från 550 000 kWh per år till 750 000 kWh per år. Värme produceras i en flis/halmpanna med 499 kW installerad effekt men behov finns av ytterligare en panna med en installerad effekt av 950 kW för bl.a. uppvärmning av stallar. Den nya pannan kommer att eldas med flis och kommer att uppföras oavsett om tillstånd till den utökade verksamheten beviljas eller inte då behov av värme föreligger.

Bolaget har i bemötande av tillsynsmyndighetens yttrande uppgett att den nya flispannan behöver uppföras relativt omgående och innan tillståndsärendet är färdigutrett. Tillsynsmyndigheten har efter anmälan från bolaget den 19 juni 2017 tagit beslut i ärendet. Bolaget har därför återtagit denna del av ansökan från tillståndsansökan.

Avfallshantering,

Aska från pannanläggningen och förbränningen av kadaver avyttras till Rösängs Gård AB som återför näringen i askan till jordbruksmark. Rösängs gård AB ansvarar för att askan hanteras enligt lagstiftningens krav. Vid spridning tas hänsyn till mängden aska, askans näringsinnehåll samt grödans förväntade näringsbehov. Alla kadaver går direkt till förbränning i gårdspannan vilket innebär att ingen lagring behövs. Eventuella rester från förbränning av kycklingkadaver återförbränns i pannan till dess att fullständig förbränning har skett.

Utsläpp till luft och lukt

Lukt uppkommer främst vid utsläpp av ammoniak. BAT-slutsatserna anger utsläppsvärden för ammoniak per djurplats som inte får överskridas. L-värde är 0,01–0,08 kg ammoniak per plats och år, där den lägre siffran syftar på system med luftrenare. Beräknat utsläppsvärde för verksamheten är 0,07 kg ammoniak per plats och år beräknat utifrån Jordbruksverkets schablonvärden. De värmväxlare som kommer att installeras kommer också att bidra med en förväntad minskning av ammoniakutsläppen med 30–60% till 0,028–0,049 kg ammoniak per plats och år.

Detta gör att man förväntar sig att utsläppsvärdena för ammoniak i stallarna kommer hålla sig väl inom ramen för de kommande BAT-AEL-värdena. Med de värmväxlare som ska installeras tar man bort mer fuktighet ur stallet än med traditionell ventilation. Detta ger en torrare ströbädd, vilket ger mindre ammoniakavgång. Förväntad ammoniakreducerande effekt av att denna teknik installeras är ca 30–60%, enligt tillverkaren.

Ammoniakförluster	Totalt kg NH ⁴ 360 000 platser	Kg NH ³ /animal place/year	BAT-AEL (kg NH ³ /animal place/year)
	25 200	0,07	0,01–0,08

Förhärskande vindriktning är sydvästlig. Verksamheten har tidigare knappt fått några klagomål angående lukt. Endast vid ett tillfälle har klagomål inkommit och då i samband med spridning av gödsel. Utsläpp av ammoniak sker framförallt från stallar, gödselhantering och gödselspridning. Den mängd ammoniak som avgår via spridning av gödsel övergår till annan brukare. Detta gör även att mängden ammoniak som avgår från lagring av gödsel blir mindre eftersom stallgödsel i stort sett avyttras i samband med utlastning. Torra ströbäddar bidrar till mindre avgång av ammoniak genom att urinsyra omvandlas till urinsyra. Schablonvärdet för ammoniakförlust uppgår enligt Jordbruksverket till 0,06 kg/plats och år men avgången av ammoniak kommer att öka på grund av ökad produktion.

Åtgärder för att minska förlusten av ammoniak i driften är att kontinuerligt optimera foderstaten samt att värmväxlare installeras i det nya stallet vilket minskar utsläppen av ammoniak med mellan 30–60 %.

Ammoniakförluster	Idag 23 000 platser	Utbyggnad 360 000 platser
Stall/lagring a´0.07 kg ² (omräknat till 8 omgångar och kvoten 0,82)	-	25 200 kg NH ₄
Stall/lagring/spridning a´0.11 m ² kg (omräknat till 8 omgångar)	25 300 kg NH ₄	

Utsläppskällor till luft från verksamheten som kan påverka miljö kvalitetsnormer för luft uppges främst ske från transporter och utsläpp från värmepanna för eldning av flis eller halm. Befintlig värmepanna har en effekt understigande 500 kW och den ytterligare panna som kommer att installeras kommer att ha en effekt av 950 kW. Båda ska klara gränserna för stoftutsläpp vilket även regleras även i nuvarande tillstånd. Transporterna av värme inom anläggningen optimeras och biobränsle används så långt det är möjligt för att minska utsläppen. Jämfört med redan tillståndsgiven verksamhet kommer utökningen endast att innebära en marginell ökning av utsläppen och kan inte antas ha någon betydande påverkan på beslutade miljö kvalitetsnormer för luft.

Utsläpp till vatten och MKN

Möjliga utsläppspunkter /händelser som kan påverka vattenförekomstens status och MKN	Då stallgödsel förflyttas från stall till lagringsutrymme, samt vid hämtning från lagringsutrymmet i samband med spridning.	Spill av mindre mängder skulle kunna ske i samband med hanteringen. Sådant spill är dock lätt att upptäcka och åtgärda genom att den torra kycklinggödseln direkt samlas upp. Det är mycket osannolikt att ett haveri skulle leda till att stora mängder gödsel läcker ut. Risken för läckage som kan påverka vattenförekomsten är därför mycket liten.	
	Läckage från lagringsutrymmen	Läckage skulle kunna ske om lagringsutrymmen blivit skadade eller överbelastade. Kontroller för att undersöka lagringsutrymmen sker dock kontinuerligt i verksamhetens egenkontroll. Lagringsutrymmena klarar lagstiftningens krav på lagringskapacitet och eventuell överbelastning undviks ytterligare genom att gödsel avyttras till flera mottagare.	
	Dagvatten från tak	Regnvatten från taken infiltreras i marken. Taken består av plåt. Dagvattnet förväntas inte innehålla några föroreningar från verksamheten, och kan inte anses ha någon påverkan på någon kvalitetsfaktor.	
Ekologisk status och MKN för Bålsjöån	Ekologisk status i Bålsjöån är måttlig. Kvalitetsfaktorerna <i>påväxt av kiselalger</i> och <i>näringsämnen</i> har påverkats.	En undersökning av påväxtalger 2007 som är utslagsgivande. Mätning av näringsämnen (fosfor) mellan 2010 och 2012 gav också måttlig status, nära gränsen till god, men med stora variationer.	
	Kemisk status	Av de prioriterade ämnena bedöms kvicksilverhalten i fisk överstiga gränsvärdet för kvicksilverhalt i biota på 0,020 mg/kg i EU-direktivet 2013/39/EU. I Sverige idag anses att kvicksilverhalten i fisk överstiger gränsvärdet i samtliga grundvattenförekomster, sjöar, vattendrag och kustvatten.	
Miljöproblem i Bålsjöån	Övergödning och syrefattiga förhållanden.	Påväxt - kiselalger och näringsämnen (halt av totalfosfor).	Möjlig påverkan, men inte sannolik.
	Miljögifter	Kvicksilver	Ingen påverkan

	Försurning	Ej påverkat	Ingen påverkan
	Förändrade habitat genom fysisk påverkan	Vattenförekomsten bedöms vara fysiskt påverkad av konduktivitetsförändringar då det finns definitiva vandringshinder som bedöms påverka vandringsbenägna akvatiska och landlevande organismer i förekomsten. Vattenförekomsten bedöms även fysiskt påverkad av markanvändningen i närområdet.	Ingen påverkan
	Främmande arter	Ej påverkad	Ingen påverkan
Kvalitetsfaktorer som skulle kunna påverkas av den planerade verksamheten	Näringsförhållanden	Läckage i samband med hantering och lagring av gödsel skulle kunna påverka kvalitetsfaktorn för näringsförhållanden. Sannolikheten är dock mycket liten då det dels regleras i lagstiftningen att gödsel ska lagras så att läckage inte sker, samt att eventuella läckage är lätta att upptäcka och åtgärda i tid.	
Bedömd påverkan	Enligt VISS anges Rösängs lantbruk AB som påverkanskälla, med följande bedömning: <i>"Det finns en stor djurproducent, men lagringsutrymmen och spridningsförutsättningar är bra. Det är inte relevant att ta med som punktkälla"</i>	All gödsel kommer att lagras enligt lagstiftningens krav så att avrinning inte sker. Spridning kommer fortsättningsvis att bedrivas av annat bolag, men förutsättningarna för spridning har inte försämrats och kommer även fortsättningsvis att ske utifrån de krav som lagstiftningen ställer på spridning av växtnäring.	

Vattenskyddsområde

På ett avstånd av 600 meter nordost om anläggningen finns ett vattenskyddsområde med en yta av 12,1 ha fastställt 1973. En egen dricksvattentäkt är belägen inom den norra delen av fastigheten.

Buller

Buller uppkommer främst från transporter av daggamla kycklingar och slaktkycklingar genom Ålberga samhälle. Dessutom uppstår buller även från

transporter med foderråvaror och stallgödsel och vid uppförande av planerade anläggningar. Buller alstras även från foderanläggning och foderberedning samt från stallarnas ventilation. Buller bedöms inte påverka omgivningen mer än minimalt på grund av anläggningens placering i förhållande till närboende och till allmän väg.

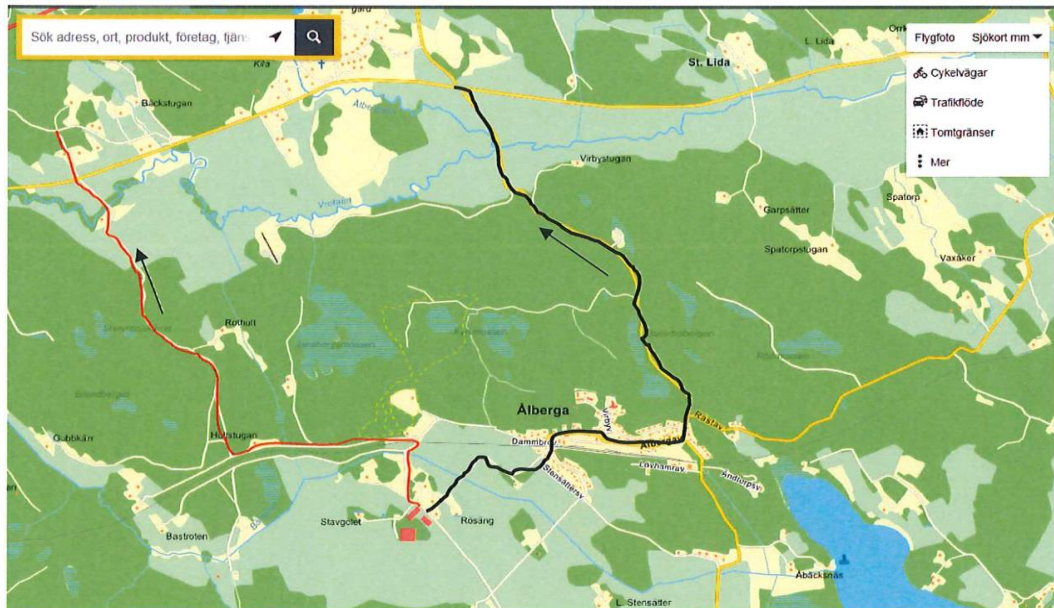
Antalet transporter kommer att öka men sker vid samma tider som gäller slaktkycklingar, gödsel, foder och mineraler/vitaminer. En fördel är att foderråvarorna produceras på Rösängs Gård AB kan användas i den egna foderanläggningen på Rösängs Lantbruk AB. Egna råvarutransporter körs ibland via en inomgårdsväg vilket innebär att transporterna då undviker Ålberga samhälle. Tiderna för hämtning av slaktfärdiga kycklingar till Kronfågel kan ske under hela dygnet och kan inte påverkas av bolaget. Transporterna av gödsel kommer huvudsakligen att ske inom Rösängs gård vilket innebär att transporterna blir korta.

Nedan redovisas en uppskattning av dagens och det framtida behovet av transporter

Transport	Idag	I framtiden	Dag/natt-transport	Kommentar/ ev åtgärd
Transporter, färdigt fodermedel	150 ggr/år	204 ggr/år	Dygnet runt	å 40 ton. Inomgårdstransporter, ca 300 m körning per gång.
Råvarutransporter, soja	70 ggr/år	95 ggr/år	Dygnet runt	Mer höst o vinter. Soja 300 ton/omg ökar till 400 ton, å 30 ton.
Djurtransporter, dagsgamla	8 ggr/år	8 ggr/år	Dygnet runt	Svårt att påverka tidpunkt.
Djurtransporter, slakt	134 ggr/år	182 ggr/år	Dygnet runt	12 000 st/bil, ca 8 omg. Svårt att påverka tidpunkt.
Kadaver	0	0	-	Eldas egen panna
Gödselkörning	46 ggr/år	62 ggr/år	Dygnet runt	å 80 m ³ , ca 8 ggr/år. Korta sträckor.
Summa	408 ggr	551 ggr		
	Ökning	+35 %		

Huvudsaklig transportväg för transport av djur och externa råvaror.

Huvudsaklig transportväg för körning av djur och externa råvaror (svart linje). Sträcka som används för viss gödselkörning (orange linje).

Natur och kulturvärden

På bolagets marker i väster finns ett skogligt biotopskyddsområde samt ett vattenskyddsområde i nordost mot Ålberga samhälle. Inga skyddade natur- eller kulturområden samt hotade växt- och djurarter finns enligt Naturvårdsverkets kartverktyg för skyddad natur. Enligt Riksantikvarieämbetets karttjänst Fornsök förekommer inga kända fornminnen inom eller i anslutning till fastigheten.

Yttranden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljönämnden har inget att erinra mot att tillstånd lämnas för utökningen av verksamheten. Eftersom BAT-slutsatser för intensiv djurhållning publicerats den 21 februari 2017 ska dessa krav hanteras parallellt med gällande tillstånd. Miljönämnden bedömer att samma villkor som tidigare gällt för verksamheten i stort sett kan fortsätta att gälla med undantag för villkoren om spridning av gödsel och fårstall (villkor 5 och 10) såvitt inte villkoren strider mot de nyligen publicerade BAT-slutsatserna. När det gäller villkor 6 för utsläpp av stoft från pannan bör en ny panna kunna klara ett lägre utsläpp av stoft än det nuvarande kravet på 350 mg/m^3 ngt om exempelvis en multicyklon installeras. Den planerade pannan är förhållandevis stor (950 kWh enligt uppgift i samrådet) och ska anmälas till miljönämnden. Ålberga samhälle ligger i vindriktningen och kan påverkas av stoftutsläppet. I enlighet med villkor ska den nya planerade gödselplattan vara färdigställd innan kycklingar sätts in i de nya stallbyggnaderna.

Enligt Miljönämndens uppfattning redovisas två alternativa platser för gödselplattan på 600 m^2 . Den ena placeringen är nära Vreta gästgiveri och bedöms som olämplig med hänsyn till risken för störningar av lukt från gödseln. Anteckningar ska föras

över gödsel som lämnas till annan mottagare enligt 14 § Jordbruksverkets föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket. Miljönämnden bedömer att dessa anteckningar bör redovisas i den årliga miljörapporten. Detta bör framgå av villkoren. Det bör också framgå av villkor att kontrollprogrammet för verksamheten bör revideras eftersom den ansökta verksamheten endast ska omfatta djurhållningen och foderhanteringen. Revidering behöver också ske utifrån BAT-slutsatserna för intensiv djurhållning.

Bolagets bemötande av yttranden

Flispanna

Den nya flispanna som verksamheten behöver kommer att behövas relativt omgående och sannolikt innan detta tillståndsärende är färdigutrett. Bolaget återtar därför denna del från tillståndsansökan och gör istället en anmälan till tillsynsmyndigheten enligt gällande lagstiftning. Anmälan samt meddelande till Miljöprövningsdelegationen om återtagande av del av tillståndsansökan kommer att lämnas in inom kort.

Gödelsplatta

Gällande gödselplattans placering vill bolaget göra en rättelse där tidigare uppgifter tyvärr blivit felaktiga. Gödselplattan kommer att placeras ute i fält för att underlätta logistiken vid spridning, enligt röd markering på bifogad karta. Bolaget vill även förtydliga att det angivna måttet på gödselplattan 600 m², är en ungefärlig angivelse av ytmåttet. Detta kan variera bl.a. beroende på de tekniska förutsättningarna på platsen och av att kycklinggödsel är lätt att stapla till några meters höjd vilket gör att plattan kan göras mindre till ytan men istället ha högre stödmurar för att rymma gödseln. Bolaget åtar sig att uppföra lagringsutrymmen som är tillräckligt stora för att uppfylla kravet på 10 månaders lagringskapacitet, men poängterar att mått på plattan eller angiven yta och volym inte är exakt: Denna är något tilltagen för att ha lite marginal. Enligt schablonvärden saknas 625 m³ i befintliga lagringsutrymmen och bolaget åtar sig att komplettera befintliga lagringsutrymmen med minst denna volym. Bolaget avser att uppföra plattan innan produktionen i det nya stallet påbörjas.

Anteckningar om gödsel

Enligt bolaget reglerar lagstiftningen att anteckningar om gödsel ska föras och detta har också förtydligats i ansökan att man avser att göra detta. Bolaget anser att kontroll av denna dokumentation bör kunna hanteras i den årliga tillsynen och att det får anses onödigt ingripande att i tillståndsvillkor kräva redovisning i miljörapporten. Kommunen har inte angett något särskilt skäl till att detta skulle vara motiverat.

Revidering av kontrollprogram

Enligt 26 kap. 19 § Miljöbalken ska verksamheten fortlöpande planeras och kontrolleras. Enligt Förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll ska detta också dokumenteras. Så sker också idag. Bolaget ser det som självklart att egenkontrollprogrammet uppdateras då verksamheten förändras och gör detta enligt lagstiftningens krav och behovet i verksamheten. Eftersom detta är ett lagkrav för

verksamheten anser bolaget att det är onödigt att reglera detta ytterligare i tillståndsvillkor. 1 yttrandet anges inte heller *någon* motivering till varför detta ska regleras detta i tillståndsvillkoren.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Detta dock med en reservation vad gäller lokalisering av den nya gödselplattan som framgår senare under rubriken val av plats och planförhållanden. Miljöprövningsdelegationen finner dock att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 9 § miljöbalken.

Tillåtlighet

Tillståndets omfattning

Bolaget avser att utöka befintlig produktion av slaktkyckling från 230 000 platser till 360 000 platser. Utökningen kräver utbyggnad av nya stallutrymmen i befintliga lokaler samt nybyggnad av ett nytt stall. En ny gödselplatta placerad i fält krävs även för utökad lagringsvolym av gödsel.

Miljöbalkens hänsynsregler, val av plats och planförhållanden

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar ett mark- eller vattenområde i anspråk, väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. Vidare får ett tillstånd inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelse enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att verksamhetsområdet inte omfattas av detaljplan eller andra områdesbestämmelser och att verksamheten bedrivs på en fastighet och i en omgivning där produktion av slaktkyckling och övrig djurhållning bedrivits sedan tidigare. Lokaliseringen står inte heller i konflikt med Natura 2000-områden eller skyddsintressen enligt 7 kap. miljöbalken. Miljöprövningsdelegationen anser att bolaget har visat att lokaliseringen är lämplig.

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk mark eller vattenområde ska enligt 2 kap. 6§ miljöbalken väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. Vidare att tillstånd inte får lämnas i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelse. Miljöprövningsdelegationen finner att utökningen av produktionen inte strider detaljplan eller områdesbestämmelser och därför inte mot bestämmelserna i 2 kap. 6§ miljöbalken.

Bolaget har i sitt bemötande av remissmyndigheternas yttranden angett att den nya gödselplattan ska uppföras på annan plats än de två olika alternativ som redovisats

vid samrådet och i ansökan. Detta innebär, förutom att den nya platsen har redovisats på karta, att närmare uppgifter om platsens förutsättningar ur miljösynpunkt samt vilka transportvägar som kommer att beröras, inte har redovisats i samrådet eller i ansökan. Genom en särskild remiss till tillsynsmyndigheten och Länsstyrelsen i Södermanlands län konstaterades att samråd inte hade skett om den aktuella platsen. Remissmyndigheterna hade dock inte några invändningar mot den valda lokaliseringen. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att den ändrade lokaliseringen av gödselplattan utgör en sådan mindre avvikelse som kan kompenseras av att tillsynsmyndigheten ges bemyndigande att meddela de närmare villkor som kan behövas när det gäller gödselplattans dimensionering samt de föreskrifter som eventuellt kan behövas när det gäller valet av transportvägar till plattan.

Miljöbalkens hushållningsbestämmelser

Enligt grundläggande och särskilda bestämmelser i 3 och 4 kap miljöbalken om hushållning med mark och vatten ska verksamheten gå att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser. Miljöprövningsdelegationen anser att verksamheten är förenlig med hushållningsbestämmelserna.

Miljö kvalitetsnormer för ytvatten

Enligt bolaget kan läckage i samband med hantering och lagring och till viss del spill från transporter av gödsel kunna påverka kvalitetsfaktorn för näringsförhållanden i berörd vattenförekomst. Förutsatt att lagring och hantering av gödsel och tvättvatten sker enligt uppställda krav och att nödvändiga skyddsåtgärder vidtas i övrigt bedömer Miljöprövningsdelegationen att en utökning av produktionen kan ske utan att miljö kvalitetsnormer för ytvatten försämrats eller att kvalitetskrav inte kan uppnås. Det förutsätter dock att den ökande mängden gödsel kan spridas externt. Miljöprövningsdelegationen bedömer att de största riskerna för påverkan av vattenstatus finns vid spridning av gödsel som inte kommer att bedrivas inom ramen för detta tillstånd.

Bästa möjliga teknik, BAT

Av 1 kap 13 § industriutsläppsförordningen följer att Europeiska ICCP-byråns BAT-slutsatser (Best Available Technique) publicerade den 15 februari 2017, ska användas som referens vid tillståndsprövning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisats i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i huvudsak i enlighet med bästa teknik.

Miljömål

Miljö kvalitetsmålen utgör vägledning för att avgöra vilka begränsningar, försiktighets- och skyddsåtgärder som behövs för att minska påverkan på människa och miljö. Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolaget inte kommer att påverka miljö kvalitetsmålen i någon betydande omfattning.

Villkor

Allmänna villkoret

Det allmänna villkoret innebär att bolaget är skyldig att följa vad som anges i ansökan och vad bolaget i övrigt åtagit sig i ärendet, om Miljöprövningsdelegationen inte föreskriver något annat. Ansökans innehåll och övriga åtaganden får därmed samma juridiska status som övriga villkor i detta beslut.

Ammoniak och lukt

Med hänsyn till att det är fråga om en utökning av verksamheten är det viktigt att ventilationen från stallarna utformas för att minimera risken för störningar. Bl.a. gäller detta luftflöden och placering av utblås. Ventilationens utformning har även betydelse för avgången av ammoniak som är en växthusgas. Ett minimerat utsläpp av ammoniak medför samtidigt att risken för luktstörningar minskar. Om luktstörningar ändå skulle uppstå för omgivningen bör tillsynsmyndigheten ges bemyndigande att meddela de krav på skyddsåtgärder som kan behövas för att minska olägenheterna.

Ett effektivt sätt att begränsa utsläppen till luft av ammoniak är att tillse att ströbäddarna hålls torra vilket regleras i villkor 2 och 3. Dessa åtgärder beskrivs även i ansökan. Villkoren motsvarar BAT 32 e¹, när det gäller uppvärmning vilket syftar till att minimera risken för att ströbäddarna blir fuktiga på grund av vattenspill, kallras, kondens m.m. Kylning av gödseln är dock inte tillämpligt i system med djupströbäddar. Fasadfodring tillämpas och tillsats av fytas sker för att minska avgången av ammoniak. Även om tillsats av fytas är angivet i ansökan bör detta regleras i ett villkor, nr 4 enligt praxis.

Utsläpp till vatten

Den ökade produktionen vid anläggningen kan medföra ökande dagvattenvolymer och därigenom en ökad risk för att dagvattnet förorenas. För att förebygga risken risk för att miljö kvalitetsnormer påverkas negativt är det lämpligt att tillsynsmyndigheten ges ett bemyndigande att ställa de eventuella ytterligare krav på försiktighetsmått som kan behövas för att minimera denna påverkan (villkor 12). Exempel på krav som kan behöva ställas är hur dagvattnet ska avledas samt eventuellt fördröjas eller renas.

Lagring av gödsel

I 6 § förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, finns bestämmelser med krav på utrymme för lagring av stallgödsel för jordbruksföretag med fler än 100 djurenheter. För uppfödning av slaktkyckling ska lagringsutrymme finnas som minst motsvarar en gödselproduktion under tio månader. Enligt 9 § förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket får Länsstyrelsen medge undantag från 6 § om det finns särskilda skäl. Det är Länsstyrelsen i Västmanlands län som prövar frågan om undantag, efter ansökan från verksamhetsutövaren.

Enligt 14 § föreskrifter om ändring (SJVFS 2015:21) i Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser

¹ BAT 32 e: Värmt och kylt ströat golv (combidecksystem).

växtnäring, ska jordbruksföretag som för bort stallgödsel bland annat dokumentera de mängder stallgödsel som levereras, djurslag och antal djur som gödseln kommer ifrån. Föreskriften innehåller även bestämmelser om försiktighetsmått vid spridning av gödsel, bland annat när under året spridning inte får ske inom känsliga områden.

Eftersom kravet på lagringsutrymme för gödsel är reglerat i förordning meddelas inte något villkor om detta, då det innebär en dubbelreglering. Samma sak gäller för frågor som regleras i Jordbruksverkets föreskrifter.

Lagring av tvättvatten

Av Mark- och miljööverdomstolens dom, M7743-15, som bolaget hänvisar till för sitt ändrade yrkande från 10 till 6 månaders lagringskapacitet, framgår dels att det saknas tvingande regler för lagringskapacitet för tvättvatten, dels att det av det aktuella villkoret i övrigt framgår att spridning inte får ske på mark som är vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller frusen. Domstolen anser att villkoret redan reglerar under vilka förutsättningar spridning av tvätt- och spolvatten får ske.

I bolagets komplettering till ansökan anges en beräknad tvättvattenavgång på 115 m³ per omgång vilket enligt bolaget skulle innebära ett lagringsbehov av 480 m³. Miljöprövningsdelegationen anser att eftersom spridning av tvättvatten inte kommer att ske inom den verksamhet som är föremål för prövning är domen ovan inte direkt tillämplig i den aktuella prövningen. I den aktuella prövningen är det bolagets ansvar att tillse att den lagringskapacitet för tvättvatten som bör finnas vid anläggningen är dimensionerad efter bolagets faktiska möjligheter att avyttra tvättvattnet. Externa mottagares möjligheter att ta emot och sprida tvättvattnet är i sin tur beroende av variationer i väderförhållanden och årstider. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att det inte är nödvändigt att ställa krav på en viss tidsperiod för hur lång tid tvättvattnet behöver lagras.

I analogi med det krav som ställs i villkor 8 beträffande leverans av gödsel till extern mottagare, ska skriftliga avtal upprättas för det tvättvatten som levereras till mottagare. Avtalen ska redovisas till tillsynsmyndigheten innan stallarna tas i drift samt vid ändringar av avtalen.

Hantering av gödsel

Villkor 5, 6 och 7 meddelas i syfte att undvika läckage och spill till mark och vatten bl.a. i samband med utgödsling av stallarna för att grund- och ytvatten inte ska förorenas. Villkoren behövs även för att förebygga att olägenheter för närboende kan uppstå i form av exempelvis lukt.

Anteckningar om gödsel

Bolaget anser i sitt bemötande att anteckningar om mängden producerad gödsel i anläggningen kan ske inom ramen för tillsynen. Eftersom all gödsel som produceras i anläggningen ska omhändertas av extern mottagare finns enligt Miljöprövningsdelegationen motiv för att detta bör dokumenteras och regleras i villkor

Utsläpp till luft från fastbränslepanna samt hantering av aska

Vid anläggningen har en ny fastbränslepanna uppförts under den tid som prövningen pågått. Uppförandet har skett med stöd av en anmälan till

tillsynsmyndigheten som i ett anmälningsbeslut den 19 juni 2017 meddelat vissa krav på försiktighetsmått. Då utökningen av verksamheten är omfattande innebär detta i den aktuella prövningen att en prövning sker av hela verksamheten och inte enbart av utökningen av verksamheten. Fastbränslepannan utgör dessutom en del av den verksamhet som provas. Fastbränslepannan ska därför ingå i prövningen av tillstånd för verksamheten. Villkor 15 till 16 motsvarande de krav som ställts i anmälningsbeslutet har därför meddelats för utsläppen till luft från pannan samt för hantering av aska från fastbränslepannan. Då tillsynsmyndigheten i sitt anmälningsbeslut förordat att spridning av askan ska ske i skogsmark och ställt vissa krav på redovisning från bolaget, förenas villkor 17 med ett bemyndigande för tillsynsmyndigheten att ställa de krav som den anser vara motiverade när det gäller hur askan ska spridas.

Transporter

Den utökade produktionen innebär en ökning av transporter i närområdet vilket kan leda till störningar för närboende. Villkor 19 meddelas därför för att bolaget ska verka för att transporter till och från anläggningen sker med utrustning, på vägar och under tider så att störningar för boende längs transportvägarna i form av buller, lukt och damning i möjligaste mån undviks. Villkoret förenas med ett bemyndigande för tillsynsmyndigheten att meddela de krav på försiktighetsmått som kan behövas för att minska störningarna.

Energieffektivisering

Villkor 20 meddelas för att vid nyinstallation så energieffektiv utrustning som möjligt ska användas så att energiaspekten beaktas vid val av uppvärmningssystem för lokaler, pumpar, fläktar och annan utrustning.

Igångsättningstid

Ett tillstånd förutsätter att det tas i anspråk efter en viss tid och förfaller om tillståndshavaren inte iakttar de bestämmelser som har meddelats i tillståndsbeslutet i fråga om tid inom vilken arbetena ska vara utförda eller igångsättning av verksamheten ska ha skett. Enligt 24 § 2 § andra stycket kan tillståndsmyndigheten förlänga tiden med högst tio år om tillståndshavaren visar att denne har giltigt skäl för dröjsmålet eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller.

Bolaget har inte framfört några skäl för sitt yrkande om att tiden för utbyggnad och utökning av driften ska gälla tills vidare dvs. att det ska saknas en tid för när tillståndet får tas i anspråk. Miljöprövningsdelegationen anser att det ska finnas en sådan tidsgräns för när arbetena ska vara utförda och en igångsättning av verksamheten ska ha skett och avslår därför bolagets yrkande i denna del. Miljöprövningsdelegationen meddelar beslut om att den utökade verksamheten ska ha satts igång senast 5 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet. Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Verkställighet

Miljöprövningsdelegationen bifaller företagets yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Sammanfattande bedömning

Under förutsättning att bolaget genomför de åtgärder och åtaganden som redovisas i ansökan samt att de skyddsåtgärder som föreskrivs i villkor till detta tillståndsbeslut följs, bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamhetens påverkan på människans hälsa och miljön kan accepteras. Tillstånd ska därför ges till verksamheten.

Information

Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, *se bilaga 1*.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län. I beslutet har länsassessor Gunnar Ljungqvist, ordförande, och miljöskyddshandläggare Torbjörn Johansson miljöskunnig, deltagit. Ärendet har beretts av miljöskyddshandläggare Ulf Lindblom.

Gunnar Ljungqvist

Torbjörn Johansson

Ulf Lindblom

Bilagor:

1. Hur man överklagar till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.
2. Kungörelsedelgivning

Sändlista:

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
Havs- och Vattenmyndigheten, Box 11 930, 404 39 Göteborg
Länsstyrelsen i Södermanlands län, 611 32 Nyköping
Miljönämnden Nyköpings kommun, 611 83 Nyköping

Akten
Miljöskydds enheten (TJ)
Rätts enheten (GL)